

Ankenævnet *for* Forsikring

Den 13. december 2023 blev i sag nr. 99921:

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

mod

Sampension Livsforsikring A/S
Tuborg Havnevej 14
2900 Hellerup

afsagt

k e n d e l s e :

Forsikringstageren har pensionsordning. Hans advokat har i brev af 1/6 2023 til nævnet bl.a. anført:

"1. Klagen

- 1.1 På vegne [klageren] skal jeg herved klage over Sampension A/S' afvisning af at medvirke til overførsel af klagers pensionsopsparing hos Sampension A/S, til klagers nuværende pensionselskab, [selskab2].
- 1.2 Det er klagers opfattelse, at Sampension A/S' afvisning af klagers rimelige og velbegrundede anmodning om overførsel hans pensionsopsparing ikke er sagligt begrundet i klagers forhold og derfor er i strid med redelig forretningsskik og god praksis, jf. lov om finansiel virksomhed § 43, stk. 1.

2. Baggrund

- 2.1 Den pensionsopsparing, som klager begærer overført, blev oprettet i forbindelse med klagers tidligere ansættelse ved [offentlig virksomhed] i perioden 2000-2002. Ordningen blev oprettet i henhold til den overenskomst, som klager var omfattet af under sin ansættelse ved [offentlig virksomhed].
- 2.2 Klager har siden 2006 drevet selvstændig virksomhed og etablerede i den forbindelse en pensionsopsparing hos [selskab2].
- 2.3 Klager har siden dette blev gjort muligt søgt at samle alle tidligere pensionsopsparinger hos [selskab2] for at undgå, at pensionsselskabernes administrationsomkostninger reelt udhulele værdien af disse mindre opsparinger over tid og for at skabe sig et bedre overblik over

sin opsparing. Denne manøvre er klager lykkedes med, når lige bortses fra pensionsopsparingen hos Sampension A/S.

- 2.4 Som bilag 1 til denne klage vedlægges den korrespondance, som undertegnede har haft med [selskab2] og Sampension A/S i forbindelse med bestræbelserne på at få overført klagers pension til [selskab2]. Forinden klager bad mig om at bistå ham, havde klager selv for-gæves – siden 2018 – forsøgt at formå Sampension A/S til at medvirke til overførsel af hans pension.
- 2.5 Sampension A/S' fortsatte, retsstridige nægtelse af at overføre klagers opsparing til [sel-skab2] har betydet, at hans pensionsopsparing er blevet betydeligt forringet. Som bilag 2 vedlægges et søjlediagram visende udviklingen i pensionsopsparingen i klagers pension hos [selskab2].

Udtrykt i penges værdi ville klagers pensionsopsparing hos Sampension A/S, såfremt den havde været rettidigt overført til [selskab2] i forbindelse med klagers første anmodning til Sampension A/S herom i 2018 – hvor værdien af opsparingen var kr. 130.000 – pr. dags da-to have haft en værdi på omkring kr. 300.000.

I stedet må klager sande, at hans pensionsopsparing hos Sampension A/S i samme periode har udviklet sig negativt og nu alene udgør 115.300 kr.

3. Klagers bemærkninger

- 3.1 Som andre pensionsselskaber er Sampension A/S' virksomhed med hensyn forvaltning af pensionsopsparinger undergivet lov om finansiel virksomhed, herunder pligten til at handle redeligt og loyalt overfor pensionstageren, jf. § 43, stk. 1.
- 3.2 Som det er ankenævnet bekendt foretog Finanstilsynet i 2022 en landsdækkende undersø-gelse af pensionstageres udfordringer i forhold til at få overført pensionsopsparinger i for-bindelse med bl.a. jobskifte og overgang til selvstændigt erhverv og konstaterede, at der er fortsatte problemer med pensionsselskabernes adfærd og overholdelsen af pligten til at udvise redelig og loyal adfærd overfor pensionstagerne. Et link til undersøgelsen er givet hér:
https://www.finanstilsynet.dk/-/media/Nyhedscenter/2022/Tilbagevrende_udfordringer_med_pensionsoverfrsler_mellem_pensionsvirksomheder.pdf
- 3.3 Det ses af bilag 1, at Sampension A/S' afvisning af at overføre klagers pensionsopsparing til [selskab2] er begrundet som følger, jf. e-mail af 14. marts 2023 til undertegnede:
*'Som vi tidligere har oplyst, er rammerne for din klients pensionsordning fastlagt i Medar-bejder- og Kompetencestyrelsens cirkulære om aftale om generelle krav til indhold af bi-dragsdefinerede pensionsordninger i staten. I aftalens § 2 stilles der krav til sammensætning-
gen af pensionsordningen, og i § 7 er det bestemt, at ordningen kun kan overføres, hvis den pensionsordning, der ønskes overført til, også opfylder kravene.*

Sampension har ikke mulighed for at dispensere fra reglerne i cirkulæret, hvis indhold er af-talt mellem overenskomstparterne på det statslige område.'

- 3.4 Sampension A/S' ovenfor citerede svar forholder sig dermed ikke til det konkrete indhold i klagers tidligere anmodning til Sampension A/S af den 14. marts 2023, hvormed var bilagt [selskab2's] e-mail til undertegnede af den 2. marts 2023 (også gengivet i bilag 1). I anmodningen er det bl.a. angivet, at den primære hindring for den manglende overførsel er ydelsessammensætningen af pensionen, hvori indgår en invalidepension på '*mindst 20 % af den livsvarige ydelse*'.

Med andre ord udgøres hindringen for en overførsel af pensionsopsparingen af et krav fra Sampension A/S om, at der i denne beskedne opsparing på kr. 115.300 skal indgå en reelt helt ubetydelig invalidepensionsydelse, alt med henvisning til, at dette i sin tid blev fastlagt ved Medarbejder- og Kompetencestyrelsens cirkulære.

- 3.5 Det turde være indlysende, at 3-partsaftaler og den efterfølgende praktiske forvaltning heraf skal være i overensstemmelse med gældende lovkrav, herunder krav om god skik og redelig og loyal adfærd. En blanco henvisning til cirkulæret udgør ganske enkelt ikke et gyldigt grundlag for en afvisning af klagers rimelige og velbegrundede anmodning om en overførsel af pensionsopsparingen, jf. undertegnede's e-mail af den 14. marts 2023.

I Finanstilsynets undersøgelse konkluderes da også følgende:

'Specifikke krav om en fortsat særlig ydelsessammensætning i pensionsordningen kan spærre for en sammenlægning af ordningen hos ny pensionsvirksomhed, idet ikke alle virksomheder vil kunne honorere et sådant krav. Hvis aftaleparter og virksomheder vil opretholde et krav om specifikke forsikringsdækninger efter ordningens flytning, bør det være sagligt begrundet i forhold til den enkeltes pensiontagers behov.

Finanstilsynet vurderer, at den omstændighed, at aftalen er blevet til i overenskomstmæssige forhandlinger eller ved indgåelse af trepartsaftaler, ikke automatisk medfører, at vilkårene altid er i overensstemmelse med god skik. Det forhold, at flere virksomheder har et tilsvarende vilkår, kan heller ikke medføre, at et sådant vilkår er i overensstemmelse med god skik.'

- 3.6 Klager har en klar økonomisk og personlig interesse i, at hans pension i Sampension A/S nu overføres til [selskab2] og hensynet til denne pensionstager tilsiger derfor, at Sampension A/S medvirker til en overførsel ved at frafalde kravet om invalidepensionsdækning, som konkret (i denne sag) er helt ubetydelig.

Det er følgelig klagers opfattelse, at Sampension A/S' opretholdelse af kravet om opretholdelse af den meget beskedne invalidepensionsdækning og dermed fortsatte afvisning af at medvirke til overførsel af klagers pensionsopsparing til [selskab2] ikke er sagligt begrundet i klagers behov, men har karakter af en ugrundet hindring for overførsel i strid med god skik og praksis, jf. lov om finansiel virksomhed, og den Sampension påhvilende pligt til at handle redeligt og loyalt overfor klager.

Med sin henvisning til cirkulæret undlader Sampension A/S helt at tage stilling til de konkrete omstændigheder i denne sag i strid med de Sampension A/S påhvilende pligter i medfør af lov om finansiel virksomhed.

Som redegjort ovenfor, jf. pkt. 2.3 og bilag 2 har Sampension A/S' retsstridige adfærd desværre haft væsentlige negative konsekvenser for klagers pensionsopsparring.

4. Afsluttende iagttagelser

- 4.1 Finanstilsynets førnævnte undersøgelse er et led i Finanstilsynets strategi frem mod 2025, hvor et af hovedfokusområderne er 'ordentlighed i den finansielle sektor'. Forvaltningen af pensionstageres opsparinger er forbundet med et særligt ansvar og pligt for finanssektoren til at udvise ordentlighed og redelighed overfor kunderne, som for størstepartens vedkommende som lønmodtagere i medfør af lovgivningen er forpligtet til at indbetale en del af deres løn til en pensionsordning.
- 4.2 Det er derfor problematisk, når pensionselskaber opleves som primært optaget af at pleje egne, økonomiske interesser på bekostning af pensionskundernes legitime og rimelige interesser og, som tilfældet er det i denne sag, til skade for udviklingen i pensionskunders opsparring.
- 4.3 Klager har tiltro til, at han med denne klage forhåbentlig kan opnå en retfærdig afslutning på et langt forløb, som er i overensstemmelse med de krav, som lov om finansiel virksomhed, herunder i særdeleshed § 43, stk. 1, stiller til Sampension A/S' forvaltning af pensionstageres opsparinger."

I brev af 7/7 2023 fra selskabet til nævnet hedder det bl.a.:

"Advokaten anfører, at Sampension (selskabet) efter hans opfattelse afviser at medvirke til overførsel af klagers pensionsordning til [selskab2], hvilket han mener er i strid med reglerne for god skik.

Heroverfor gøres det gældende, at det ikke er korrekt, at selskabet ikke vil overføre klagers pensionsordning til [selskab2]. Der er derimod tale om, at [selskab2] ønsker ikke at modtage den.

Relevante og generelle forsikringsbetingelser

Vi vedlægger cirkulære om aftale om generelle krav til indhold af bidragsdefinerede pensionsordninger i staten mv. (ydelsessammensætning, tilbagekøb og overflytning i forbindelse med jobskifte), (Bilag 1). Aftalen fastlægger minimums- og maksimumskrav for bidragsdefinerede pensionsordninger i henhold til overenskomsterne for ansatte i staten mv.

Det fremgår af cirkulærets § 2, at ordningerne skal indeholde livsvarigt løbende alderspension og invalidepension løbende indtil alderspensioneringstidspunktet eller livsvarigt løbende invalidepension. Det fremgår yderligere af § 7, at der kan ske overførsel til en anden pensionsordning, der opfylder de beskrevne krav til ydelsessammensætning og tilbagekøb.

Endelig fremgår af de generelle bemærkninger til cirkulæret, at inden for rammerne af aftalen fastlægges det nærmere indhold af pensionsordningerne på baggrund af beslutninger, truffet af de forhandlingsberettigede organisationer og pensionsinstitutter.

Vi vedlægger desuden de vilkår, der gælder for pensionsordningen, (Bilag 2).

Reglerne for overførsel fremgår af vilkårenes afsnit L vedrørende fratrædelse. Vilkårenes § 59 omhandler overførsel til anden pensionsordning, og det fremgår af stk. 3, at ved overførsel er eventuelle krav til pensionsordningens ydelsessammensætning fortsat gældende for den overførte værdi, hvis aftaleparten stiller krav herom.

Kort sagsfremstilling

Klagers pensionsordning er oprettet som led i en ansættelse omfattet af den statslige overenskomst og det dertil hørende cirkulære om aftale om generelle krav til indhold af bidragsdefinerede pensionsordninger i staten mv.

Selskabet har igennem årene modtaget talrige henvendelser fra klager omkring overførsel af ordningen til [selskab2]. Overførslen er dog hver gang blevet forhindret af, at [selskab2] ikke ønsker at modtage pensionsordninger omfattet af kravene i det ovennævnte cirkulære.

Det fremgår af den korrespondance, der er fremlagt af klagers advokat, at årsagen er, at [selskab2] ikke har udviklet IT-løsninger, der understøtter sådanne overførsler.

Selskabets stillingtagen til klagen

Klagers advokat ønsker, at selskabet skal dispensere fra kravene i cirkulære om aftale om generelle krav til indhold af bidragsdefinerede pensionsordninger i staten mv. således at [selskab2] kan håndtere klagers pensionsordning i deres IT-system.

Heroverfor gør selskabet gældende, at cirkulærets indhold er fastlagt af overenskomstparterne det statslige område. Selskabet er ikke part i aftalen og kan ikke give klager dispensation fra de krav, der er beskrevet i cirkulæret.

- Pensionsordninger på det statslige område skal respektere rammerne fastlagt i overenskomsten, herunder i det tilknyttede cirkulære om aftale om generelle krav til indhold af bidragsdefinerede pensionsordninger i staten mv. (ydelsessammensætning, tilbagekøb og overflytning i forbindelse med jobskifte).
- Det fremgår af cirkulærets § 2, at ordningerne skal indeholde livsvarigt løbende alderspension og invalidepension løbende indtil alderspensioneringstidspunktet eller livsvarigt løbende invalidepension. Det fremgår yderligere af § 7, at der kan ske overførsel til en anden pensionsordning, der opfylder de beskrevne krav til ydelsessammensætning og tilbagekøb.
- Kravene i cirkulæret er udmøntet i § 59, stk. 3, i de vilkår, der gælder for pensionsordningen, hvorefter eventuelle krav til pensionsordningens ydelsessammensætning fortsat er gældende for overført værdi, hvis aftaleparten stiller krav herom.
- Det fremgår således helt klart af pensionsordningens aftalegrundlag, at kravene til ydelsessammensætning også gælder efter en overførsel til andet pensionsselskab.
- Klagers advokat henviser til Finanstilsynets undersøgelse af pensionsoverførsler fra november 2022 og anfører, at Finanstilsynet har udtalt, at vilkår ikke automatisk er i overensstemmelse med god skik, fordi de er affødt af overenskomstmæssige forhandlinger eller trepartsaftaler.

Heroverfor gør selskabet gældende, at tilsynet samtidig har udtalt, at reglerne om god skik ikke afskærer muligheden for, at en aftale kan indeholde vilkår, som eventuelt begrænser pensionstagerens handlemuligheder i forskellige sammenhænge, når blot det er begrundet i saglige hensyn til pensionstagernes behov og er proportionalt.

- De obligatoriske arbejdsmarkedspensionsordningers kollektive element sikrer de bedst mulige betingelser for den samlede gruppe af kunder. Saglige hensyn til kollektivet er afvejet overfor hensynet til den enkelte kundes individuelle ønsker i forbindelse med fastlæggelsen af vilkårene for overførsel, og deres indhold er således både sagligt, proportionalt og i overensstemmelse med reglerne om god skik.
- Sampension overfører gerne klagers pensionsordning til [selskab2].

Den eneste reelle årsag til, at overførslen ikke kan gennemføres, er således, at [selskab2] ikke ønsker at udvikle en IT-løsning, som understøtter overførsel af de mange pensionsordninger, der er omfattet den statslige overenskomst. På den baggrund kan det undre, at klagers advokat ikke finder anledning til at anfægte [selskab2's] adfærd ud fra reglerne om god skik.

- Sammenfattende gør selskabet gældende, at klagers pensionsordning er blevet behandlet i overensstemmelse med de gældende vilkår, samt at der ikke er fremkommet noget i forbindelse med klagen, der kan føre til tilsidesættelse af disse vilkår.

Klagen bør således ikke tages til følge."

Klagerens advokat har i brev af 11/8 2023 til nævnet bl.a. bemærket:

"1. Indledende bemærkninger

- 1.1 Selskabets svar giver ikke klager anledning til at ændre standpunkt. Klager fastholder, at ankenævnet – af de i klagen anførte grunde – bør pålægge selskabet betingelsesløst at overføre klagers pensionsopsparing til [selskab2], ganske som oprindeligt begæret af klager.
- 1.2 Selskabets svar viser, at selskabet fortsat ikke har til hensigt at tage stilling til de konkrete forhold, som gør sig gældende med hensyn klagers pensionsopsparing og hans anmodning om en overførsel. Der henvises i særdeleshed til beskrivelsen af pensionsopsparingen i pkt. 3.4 i klageskrivelsen af 1. juni 2023, hvoraf fremgår, at hindringen for en overførsel skyldes vilkåret om en invalidepension, som konkret udgør 20 % af den livsvarige ydelse fra en opsparing på pt. beskedne kr. 115.000.
- 1.3 Selskabet tilsidesætter med sin generelle henvisning til cirkulæret pligten til at inddrage de individuelle forhold omkring pensionstagers pensionsopsparing og situation. Herved kan selskabet selvsagt ikke sikre, at dets stillingtagen til pensionstagers anmodning om overførsel er sagligt begrundet i forhold til pensionstagerens behov.

Klager gør herved gældende, at vilkåret om opretholdelse af invalidepension som en hindring for overførsel af pensionsopsparingen til [selskab2] under de givne konkrete omstændigheder helt indlysende ikke er sagligt begrundet i klagers behov og dermed i strid med god skik og praksis.

Cirkulæret ændrer ikke på, at selskabet stadig skal forvalte og administrere kundernes pensionsopsparinger i overensstemmelse med gældende lovkrav, herunder i overensstemmelse med god skik og praksis.

- 1.4 Selskabets argument om, at klager i stedet bør anfægte [selskab2's] adfærd ud fra reglerne om god skik, fritager naturligvis ikke selskabet fra selv at iagttage god skik og praksis.

Ankenævnet for Forsikring

7.

99921

Som også nævnt i klageskrivelsen er det trods alt lykkedes klager at samle alle andre tidligere pensionsopsparinger i [selskab2]. Det er alene overførslen af pensionen fra selskabet, som udestår.

- 1.5 Denne klage er konkret og individuel og klager tilsigter ikke hermed at bevirke en generel praksisændring hos selskabet. Men klager kræver, at selskabet i behandlingen af hans anmodning tager stilling til klagers konkrete forhold og behov i overensstemmelse med lovgivningens krav.

Efter klagers klare opfattelse bør en konkret vurdering medføre, at selskabet overfører klagers pensionsopsparing til [selskab2] uden krav om bibeholdelse af vilkåret om invalidepension."

Af mail af 11/8 2023 fra klagerens advokat til nævnet fremgår bl.a.:

"Jeg er i dag blevet orienteret om, at [selskab2] har åbnet for muligheden for at kunne modtage pensioner, der er omfattet af moderniseringsstyrelsens cirkulære. Klagen opretholdes indtil klager har vished for, at hans pensionsopsparing kan overføres til [selskab2]."

I brev af 22/8 2023 fra klagerens advokat til nævnet hedder det bl.a.:

"I fortsættelse af klagers efterfølgende besked til ankenævnet af den 15. august har klager anmodet selskabet om at overføre klagers pension til [selskab2] med henvisning [selskab2's] oplysning om, at dette pensionsselskab nu kan modtage pensioner omfattet af moderniseringsstyrelsens cirkulære.

Det er derfor klagers forventning, at overførsel af klagers pension nu vil finde sted.

Som bekendt har klager med denne klagesag anmodet ankenævnet om at pålægge selskabet at medvirke til overførsel af klagers pension til [selskab2] med henvisning til, at selskabets hidtidige afvisning af klagers anmodning herom ikke er sagligt begrundet i forhold til klagers behov og derfor er i strid med god skik og praksis.

Klagen opretholdes (i denne form), indtil klager har vished for, at overførsel af hans pension har fundet sted.

Selskabets overførsel af klagers pension til [selskab2] ændrer imidlertid intet ved den omstændighed, at selskabet efter klagers opfattelse gennem en længere årrække har handlet i strid med god skik og praksis ved at afvise klagers gentagne anmodninger om at overføre hans pension til [selskab2].

Muligheden for nu at overføre klagers pension er som bekendt alene et resultat af forhold hos [selskab2] og skyldes ikke en adfærds- eller praksisændring hos selskabet.

Uagtet overførsel af klagers pension ønsker klager derfor klagen opretholdt således, at ankenævnet anmodes om at forholde sig til den grundlæggende præmis i klagen: At selskabet i sin behandling og afvisning af klagers anmodning om at overføre hans pension har handlet i strid med god skik og praksis.

Ankenævnet for Forsikring

8.

99921

Klager henviser i den forbindelse til klagers tidligere indlæg for ankenævnet, hvori klager udførligt har redegjort for, hvorfor klager mener at selskabet har tilsidesat god skik og praksis."

Selskabet har den 2/10 2023 til nævnet bl.a. bemærket:

"Selskabet fastholder, at det fremgår klart af pensionsordningens aftalegrundlag, at kravene til ydelsessammensætning også gælder efter en overførsel til andet pensionsselskab. Kravet er fastlagt i overenskomsterne det statslige område, og selskabet har ikke mulighed for at dispensere fra det.

Det bestrides, at overenskomsternes krav til ydelsessammensætning ved overførsel skulle være i strid med reglerne om god skik, og selskabet henviser endnu engang til Finanstilsynets udtalelse om, at reglerne ikke afskærer muligheden for, at en aftale kan indeholde vilkår, der eventuelt begrænser den enkelte kundes handlemuligheder.

Reglerne om god skik kan således ikke føre til, at obligatoriske vilkår fastlagt i overenskomsterne ud fra saglige hensyn til den samlede kundegruppe skal tilsidesættes, blot fordi den enkelte kunde måtte ønske det.

Værdien af klagers pensionsordning blev overført til [selskab2] pr. 1. september 2023, og overførslen blev igangsat, så snart selskabet modtog meddelelse fra [selskab2] om, at det nu var muligt for dem at modtage pensionsordninger omfattet af krav til ydelsessammensætningen.

Forløbet understreger, at det alene er [selskab2's] forhold, der har bevirket, at klagers pensionsordning ikke har kunnet overføres. Selskabet har behandlet klagers pensionsordning i overensstemmelse med de gældende vilkår og aftalegrundlaget og er ikke ansvarlig for, at [selskab2] har afvist at modtage ordningen indtil nu.

Selskabet henviser i øvrigt til vores skrivelse af 7. juli 2023."

Nævnet har fået forelagt bilag fra sagen. Af mail af 2/3 2023 fra selskab2 til klagerens advokat fremgår bl.a.:

"Vi havde behov for at undersøge sagen nærmere herunder kontakt til Sampension, og vi må derfor beklage at vores svar ikke kunne komme inden for den tidshorisont, du havde forespurgt.

Vi har været i dialog med Sampension, og fået bekræftet, at der stilles krav om oprettelse af en invalidepension hvis ordningen overføres til [selskab2].

Invalidepensionen skal mindst udgøre 20 % af den livsvarige ydelse der kan købes for det overførte beløb.

Vi har pt. ikke IT-løsningen til at oprette en sådan ordning, og derudover vil oprettelsen af denne dækning forudsætte afgivelse af tilfredsstillende helbredsoplysninger.

Hvis Sampension vil frafalde kravet om at oprette denne lille invalidepensionsdækning, så kan [selskab2] godt modtage overførslen af pensionsordningen."

Af Finanstilsynets undersøgelsesrapport fra 2022 "Tilbageværende udfordringer med pensionsoverførsler mellem pensionsvirksomheder" fremgår bl.a.:

"Konklusioner

Pensionsvirksomhederne er underlagt en generel forpligtelse til at handle i overensstemmelse med redelig forretningspraksis og god skik på området, jf. § 43 i lov om finansiel virksomheder.

Denne forpligtelse er præciseret yderligere i bekendtgørelse nr. 1779 af 6. september 2021 om god skik for forsikringsdistributører, hvor det fremgår, at en forsikringsdistributør skal handle redeligt og loyalt overfor sine kunder, jf. § 4, stk. 1.

Pligten til at handle redeligt og loyalt omfatter også pensionsordningernes aftalevilkår og betingelser. Finanstilsynet vurderer, at den omstændighed, at aftalen er blevet til i overenskomstmæssige forhandlinger eller ved indgåelse af trepartsaftaler, ikke automatisk medfører, at vilkårene altid er i overensstemmelse med god skik. Det forhold, at flere virksomheder har et tilsvarende vilkår, kan heller ikke medføre, at et sådant vilkår er i overensstemmelse med god skik.

Pligten til at handle redeligt og loyalt afskærer ikke muligheden for, at en aftale kan indeholde vilkår, som eventuelt begrænser pensionstagerens handlemuligheder i forskellige sammenhænge. En sådan hindring eller begrænsning skal dog være begrundet i saglige hensyn til pensionstagerne og være proportionale i forhold til vilkårets formål.

Formålet med undersøgelse er at afdække, om der er saglige grunde til fortsatte hindringer for overførsler imellem pensionsvirksomhederne. Det indgår ikke i undersøgelsen, hvor længe de hindringer, der er identificeret, har eksisteret i virksomhedernes vilkår.

På baggrund af undersøgelsen konkluderer Finanstilsynet overordnet, at der fortsat findes hindringer, når pensionstagere ønsker at flytte deres pensionsordning til en ny pensionsleverandør, og at disse savner en saglig begrundelse.

...

Undersøgelsen viser, at de udestående udfordringer med at flytte pensionsordninger primært gælder de selvstændig erhvervsdrivende, som tidligere har været ansat under en obligatorisk ordning. Det gælder i forhold til at samle pensionsordninger og dermed også i forhold til at overføre eksisterende pensionsrettigheder. Det er desuden en hindring, når ordningerne indeholder krav om, at en særlig ydelsessammensætning fortsat skal være til stede. Vilkår om begrænsninger i adgangen til at flytte en pensionsordning efter endt tilhørsforhold er et byrdefuldt vilkår. Vilkåret skal være sagligt begrundet i et hensyn til pensionstagerens behov, hvis det skal leve op til kravet om redelig og loyal adfærd overfor disse.

...

Krav til ydelsessammensætninger

Nogle pensionsordninger stiller krav om en særlig ydelsessammensætning. Det nævnte cirkulære 'Cirkulære om aftale om generelle krav til indhold af bidragsdefinerede pensionsordninger i staten mv. (ydelsessammensætning, tilbagekøb og overflytning i forbindelse med jobskifte)' med krav til statsansattes pensionsordninger, stiller f.eks. krav om en børnepension, en livsvarig livrente og en invaliderente, som alle skal kunne indeholdes i to tredjedele af det samlede pensionsbidrag – altså arbejdsgivers andel. I 2021 blev cirkulæret dog ændret, så kravet om fortsat børnepension kan fraviges ved overførsel til en anden ordning, hvis den modtagende virksomhed ikke udbyder dette produkt.

Tre af de adspurgte virksomheder svarede, at de ikke vil kunne opfylde alle krav til ydelsessammensætning. Den ene virksomhed kan ikke honorere eventuelle krav om ægtefællepension og børnepension. De to andre modtager slet ikke ordninger med krav til ydelsessammensætning.

Specifikke krav om en fortsat særlig ydelsessammensætning i pensionsordningen kan spærre for en sammenlægning af ordningen hos ny pensionsvirksomhed, idet ikke alle virksomheder vil kunne honorere et sådant krav. Hvis aftaleparter og virksomheder vil opretholde et krav om specifikke forsikringsdækninger efter ordningens flytning, bør det være sagligt begrundet i forhold til den enkeltes pensionstagers behov."

Af "Cirkulære om aftale om generelle krav til indhold af bidragsdefinerede pensionsordninger i staten mv. (ydelsessammensætning, tilbagekøb og overflytning i forbindelse med jobskifte)" fremgår bl.a.:

"§ 1. Indledning

Denne aftale fastlægger de generelle krav, der stilles til indholdet af bidragsdefinerede pensionsordninger i henhold til overenskomster for ansatte i staten mv.

...

§ 2. Ydelsessammensætning

Pensionsordningen skal inden for 2/3 af det samlede pensionsbidrag indeholde, jf. dog § 3, stk. 3:

- a) Livsvarigt løbende alderspension og
- b) invalidepension løbende indtil alderspensioneringstidspunktet eller livsvarigt løbende invalidepension

...

§ 7. Overflytning til anden pensionsordning i forbindelse med jobskifte

Pensionsordningen kan overflyttes til en anden pensionsordning, der opfylder de ovennævnte krav til ydelsessammensætning og tilbagekøb.

Stk. 2. Hvis den pensionsordning, hvortil overflytning ønskes foretaget, indeholder regler om ydelsessammensætning og/eller tilbagekøb, der ikke opfylder betingelserne i denne aftale, kan pensionsordningen dog overføres, hvis den klausuleres således, at den del, der er opsparet i staten mv., fortsat respekterer de betingelser, der hidtil har været gældende. jf. dog stk. 3.

Stk. 3. Ved overflytning af pensionsordningen kan der efter medlemmets ønske ses bort fra en eventuel betingelse om børnepension i den pensionsordning, der ønskes overflyttet."

Forsikringsbetingelserne indeholder bl.a. følgende bestemmelser:

"§ 59. Overførsel til anden pensionsordning

Stk. 1. Ved jobskifte, virksomhedsomdannelse eller virksomhedsoverdragelse kan der være mulighed for at overføre værdien af pensionsordningen til en anden pensionsordning, der er oprettet som led i et ansættelsesforhold, hvis Jobskifteaftalens eller Virksomhedsomdannelsesaftalens regler er opfyldt.

Stk. 2. I andre tilfælde end de i stk. 1 nævnte kan medarbejderen ved fratrædelse overføre værdien af pensionsordningen til en anden pensionsleverandør. Der kan kun ske overførsel til en obligatorisk pensionsordning, der er oprettet som led i et ansættelsesforhold.

Stk. 3. Ved overførsel efter stk. 1 og 2 er vilkårene for genkøb samt krav til ydelsessammensætning i henhold til disse vilkår fortsat gældende for den overførte værdi, hvis aftaleparten stiller krav herom.

Stk. 4. Det er desuden muligt at overføre værdien af pensionsordningen, hvis den kan genkøbes efter reglerne i § 60."

Nævnet udtaler:

Klageren var i perioden 2000-2002 ansat i en offentlig virksomhed og blev omfattet af en obligatorisk, overenskomstbestemt pensionsordning. Pensionsordningens generelle rammer er bestemt af Medarbejder- og Kompetencestyrelsens "Cirkulære om aftale om generelle krav til indhold af bidragsdefinerede pensionsordninger i staten mv. (ydelsessammensætning, tilbagekøb og overflytning i forbindelse med jobskifte)". Af cirkulærets § 2, stk. 1, fremgår det, at det er et krav, at pensionsordningen indeholder en løbende invalidepension. Af § 7 fremgår det, at der kan ske overførsel til en anden pensionsordning, der opfylder cirkulærets krav til ydelsessammensætning og tilbagekøb.

Sagen angår klagerens ønske om at overføre sin pensionsopsparing fra selskabet til selskab2. Selskabet har forud for klagen til nævnet afvist at foretage overførsel under henvisning til, at selskab2 ikke har ønsket at modtage pensionsordninger, der er omfattet af kravene i cirkulæret. Mens sagen har verseret for nævnet, har selskabet den 1/9 2023 overført opsparingen til selskab2. Selskabet har oplyst, at overførslen blev igangsat, så snart selskabet modtog meddelelse fra selskab2 om, at det var muligt for dem at modtage pensionsordninger omfattet af krav til ydelsessammensætningen.

Klageren har anført, at selskabet retsstridigt i en årrække har afvist hans anmodninger om overførsel til selskab2. Selskabet burde have overført opsparingen betingelsesløst, uden der blev stillet krav om ydelsessammensætning i selskab2.

Det omstridte krav efter cirkulæret består i, at der skal være en invalidepension med en løbende ydelse svarende til 20 % af den livsvarige ydelse, der kan købes for opsparingens værdi. Da klagerens opsparing blot udgjorde 115.300 kr., var der tale om et krav om en invalidepension med helt ubetydelige ydelser. Selskabets afvisninger har ikke været sagligt begrundet i klagerens behov og konkrete forhold, og afvisningerne var i strid med redelig forretningsskik og god praksis, jf. § 43, stk. 1, i lov om finansiel virksomhed. Klageren har anført, at både 3-partsaftaler og den efterfølgende praktiske forvaltning skal være i overensstemmelse med gældende lovkrav – herunder krav om god skik og redelig og loyal adfærd. Klageren fik først i august 2023 besked om, at selskab2 nu har åbnet for en IT-løsning, der giver mulighed for at modtage pensioner, der er omfattet af cirkulæret. Klageren ønsker at opretholde klagen, selvom der er sket overførsel. Klageren anmoder nævnet om at tage stilling til den grundlæggende præmis om, at selskabet har handlet i strid med god skik og praksis ved at afvise overførsel. At der nu har været mulighed for overførsel, skyldes forhold hos selskab2 og ikke en adfærds- eller praksisændring hos det indklagede selskab.

Selskabet har anført, at cirkulærets indhold er fastlagt af overenskomstparterne på det statslige område. Selskabet er ikke part i aftalen og kan ikke give klageren dispensation fra de krav, der er beskrevet i cirkulæret. Det fremgår udtrykkeligt af cirkulæret, at kravene til ydelsessammensætning også gælder efter en overførsel til et andet pensionsselskab, og dette fremgår også af forsikringsbetingelsernes § 59, stk. 3. Selskabet kunne ikke overføre opsparingen til selskab2 tidligere end sket, idet selskab2 tidligere ikke ønskede at modtage pensionsordninger, der er omfattet af den statslige overenskomst. Selskabet har anført, at reglerne om god skik ikke afskærer muligheden for, at en aftale kan indeholde vilkår, der begrænser pensionstagernes handlemuligheder i forskellige sammenhænge, når blot det er begrundet i saglige hensyn til pensionstagernes behov og er proportionalt. Det kollektive element i de obligatoriske arbejdsmarkedspensioner sikrer de bedst mulige betingelser for den samlede gruppe af kunder. Saglige hensyn til kollektivet er afvejet over for hensynet til den enkelte kundes individuelle ønsker i forbindelse med fastlæggelsen af vilkårene for overførsel, og vilkårenes indhold er således både sagligt, proportionalt og i overensstemmelse med god skik.

Finanstilsynet har i en undersøgelsesrapport fra 2022 med titlen "Tilbageværende udfordringer med pensionsoverførsler mellem pensionsvirksomheder" blandt andet udtalt, at "Pligten til at handle redeligt og loyalt afskærer ikke muligheden for, at en aftale kan indeholde vilkår, som eventuelt begrænser pensionstagerens handlemuligheder i forskellige sammenhænge. En sådan hindring eller begrænsning skal dog være begrundet i saglige hensyn til pensionstagerne og være proportionale i forhold til vilkårets formål. ... På baggrund af undersøgelsen konkluderer Finanstilsynet overordnet, at der fortsat findes hindringer, når pensionstagere ønsker at flytte deres pensionsordning til en ny pensionsleverandør, og at disse savner en saglig begrundelse. ... Det er desuden en hindring, når ordningerne indeholder krav om, at en særlig ydelsessammensætning fortsat skal være til stede. Vilkår om begrænsninger i adgangen til at flytte en pensionsordning efter endt tilhørsforhold er et byrdefuldt vilkår. Vilkåret skal være sagligt begrundet i et hensyn til pensionstagernes behov, hvis det skal leve op til kravet om redelig og loyal adfærd overfor disse. ... Specifikke krav om en fortsat særlig ydelsessammensætning i pensionsordningen kan spærre for en sammenlægning af ordningen hos ny pensionsvirksomhed, idet ikke alle virksomheder vil kunne honorere et sådant krav. Hvis aftaleparter og virksomheder vil opretholde et krav om specifikke forsikringsdækninger efter ordningens flytning, bør det være sagligt begrundet i forhold til den enkeltes pensionstagers behov."

Nævnet bemærker, at Finanstilsynet er tilsynsmyndighed for så vidt angår, om finansielle virksomheder overholder god skik-reglerne. Nævnet går ud fra, at pensionselskaberne er opmærksomme på udtalelser fra Finanstilsynet om det nærmere indhold af god skik-reglerne, og at pensionselskaberne i almindelighed søger at tilrettelægge sine forretningsgange i overensstemmelse hermed. Nævnet vil i en konkret tvist mellem en pensionskunde og et pensionselskab kunne inddrage god skik-reglerne eksempelvis ved vurderingen af, om et selskab har pådraget sig erstatningsansvar som følge af mangler ved sin sagsbehandling.

Henset til sagens karakter – herunder at det indklagede selskab den 1/9 2023 har overført klagerens opsparing til selskab2 – finder nævnet det rettest at afstå fra at træffe afgørelse i den foreliggende klagesag.

Ankenævnet for Forsikring

14.

99921

Nævnet har blandt andet lagt vægt på, at klageren har fået overført sin pensionsordning, og at rækkevidden af god skik-reglerne i en sag som den foreliggende vurderes at være af principiel juridisk karakter, idet Finanstilsynet ikke ses at have truffet afgørelse i sager af den karakter.

Nævnet henviser til § 4, stk. 3, i nævnets vedtægter, hvor det fremgår, at nævnet kan afvise at behandle en klage, hvis klagen ikke angår et konkret økonomisk mellemværende mellem parterne, hvis klagen er af principiel juridisk karakter, eller hvis klagen i øvrigt er unødigt.

Som følge heraf

b e s t e m m e s :

Nævnet afstår fra at afgøre sagen.

Klagegebyret tilbagebetales.

Jens Kruse Mikkelsen

formand